

Stödutsättning av flodpärlmussla i Björkån – Västernorrland

Figur 1. Vy över Björkån.

Bakgrund

Björkån (Figur 1), som är ett biflöde till Ångermanälven, har en tämligen rik fiskfauna med arter som, abborre, flodnejonöga, gädda, harr, stensimpa, öring och lake. Det finns även ett litet bestånd av den *Starkt hotade* flodpärlmussla i ån. Ån har rehabiliterats på flera platser, exempelvis så har flodledsrensade sträckor återställts till ett mer naturligt tillstånd. När habitaterna nu är återställda och funktionella vill Länsstyrelsen hjälpa flodpärlmusslorna i ån som har svårt att återkolonisera områden de en gång försvunnit ifrån. Sportfiskarna kommer hjälpa till med det genom att sätta ut öring med flodpärlmussellarver på sig på olika platser i ån. Projektet startade 2016 och här redovisas 2017 års resultat.

Syfte och mål med projektet är att få ett livskraftigt bestånd av flodpärlmussla i Björkån vilket även hade gynnat fiskarna i ån. Flodpärlmusslan är ett levande vattenreningsverk, en mussla filtrerar och renar ca 40-50 liter/dygn, och i höga tätheter ($>1\text{mussla/m}^2$) blir volymen vatten som renas per dygn hög. En annan fördel med musslor är att de omvandlar energi och näring i vattendrag genom sin filtrering, näring som annars hade försvunnit ut ur systemet. Musslornas restprodukter (avföring) kan utnyttjas av andra djur i vattendraget, och det är framförallt olika insektslarver som drar nytta av det.

Metod

I projektet kommer öring och gravida musslor sättas samman i små genomströmningskar som placeras i Björkån. När musslorna släpper ut sina larver kommer fisken bli infekterad. Därefter släpps

djuren tillbaka till vattendraget. Infektionsintensiteten, dvs. antalet larver/fisk bedöms utifrån en 4-gradig skala.

0 = Inga larver

1 = <10 larver

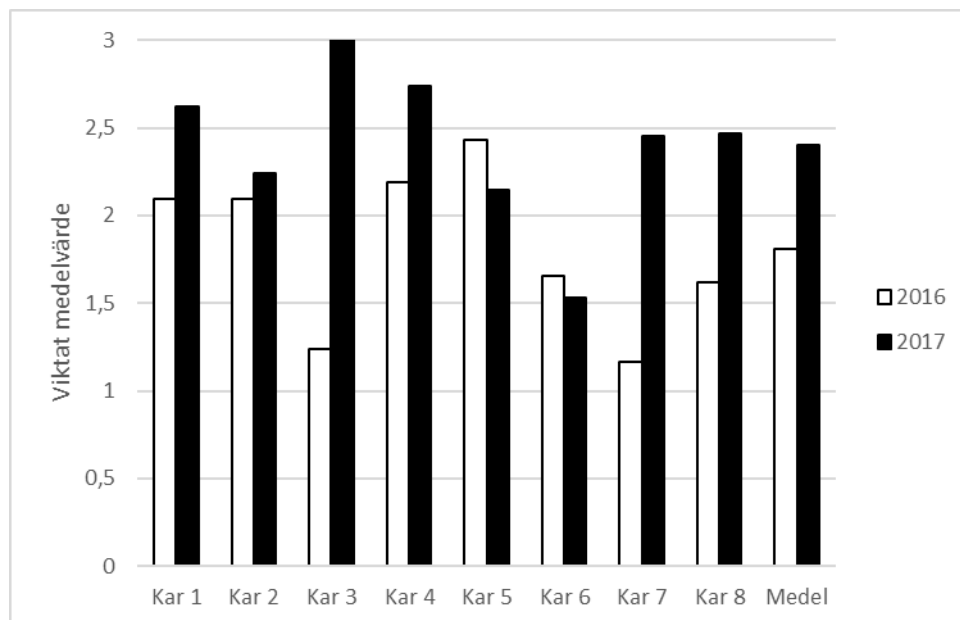
2 = ≥ 10 men <100 larver

3 = ≥ 100 larver

Infektionsintensiteten kan räknas som ett viktat medelvärde som kan anta ett värde mellan 0-3, värden över 1,5 är bra då det indikerar att flera fiskar hamnat i klass 2 och 3.

Resultat

I 2017 års projekt har åtta kar med fisk och musslor använts. Jämfört med resultaten från 2016 års försök så var infektionsintensiteten bättre än föregående år (Figur 2).

Figur 2. Jämförelse av viktat medelvärde samt medelvärde av det viktade medelvärdet mellan åren 2016 och 2017.

2017 sattes det ut 203 infekterade öringar varav de flesta var infekterade med 10 eller fler larver (93 %).

Diskussion

Metoden att sätta ihop gravida flodpärlmusslor och deras värdfiskar fungerar mycket bra. Sportfiskarna har använt sig av den här metoden sedan 2010 i olika vattendrag och med varierande resultat. De senare årens försök har dock varit mycket lyckosamma eftersom vi lärt oss av tidigare misstag och på så vis lärt att undvika en del fel.

Björkå projektet är nu avslutat men det kommer dröja flera år innan det går att säga om det blir några nya musslor på de platser som fisken släpptes ut på. Flodpärlmusslor växer otroligt långsamt

och de första 5-10 åren ligger de dessutom nedgrävda i botten. Förhoppningsvis kommer musslorna från de utsläppta fiskarna överleva i området (Figur 1) och att det blir en ny delpopulation där. Länsstyrelsen i Västernorrland kommer sköta uppföljningen av detta projekt.